

# SLOVENSKI NAROD.

lahaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. Dopolni naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

## Grof Hohenwart in Slovenci.

[Izv. dop.]

Še zdaj se nemorem zadosti načuditi, da Notranjem hočejo prvaki na vsak način za poslanca Karla grofa Hohenwarta vsiliti in da se v to svrhu vseh tudi nedovoljenih sredstev poslužujejo. Na vse grlo, da je že hripav, kliče pred velikim altarjem zdaj naenkrat za „vero“ se boječi dr. Bleiweis, da naj Slovenci rajši nemčurja, nego liberalnega Slovenca volijo; Luka Jaran pa v „Zg. Danici“, kakor Šimen Stilita na stopu stoječ, trobi z veliko trobento vsem fajmoštrm, kaplanom, kuharicam in drugim trejalkam na ušesa: „vera je v nevarnosti,“ proč s takimi kandidati, ki ob petkih meso jedo in „nezmotnemu“ v Rim nobenega krajcarja ne pošljejo.“ Vsa ta družba pa soglasno Notranjem nemškega grofa tako hvalisa in ponuja, kakor da bi bil on v verskem obziru Ignacij Loyola 19. stoletja. Pozabili so pa ti gospodje, da je ravno grof Hohenwart kakor ministerski predsednik staro-katoličanom na Dunaji Salvatorsko cerkev v rabo izročil (kar je nam iz našega stališča sicer vse eno), v kateri je potem pod njegovo zaščito starokatoliški fajmošter Anton Alojs svoje burke uganjal. S tem činom je grof Hohenwart očitno k zaštitnikom „krivovercev“ pristopil in tedaj vstopil v tabor sovražnikov katoliške cerkve, kar mi bogme nijemo. Ako bi imel kak liberalno-slovenski kandidat take starokatoliške grehe nad soboj, gotovo bi Bleiweis-Costa-Jaran proti njemu križansko vojsko pridigovali, da pobožni mežnarji po vseh vaseh plat zvona bijejo, z gnojnimi vilami in s cepci tacega starokatoliškega liberaluha prepodé, ako bi se drnil v njihovo vas priti. Kaj se pa pri velikem protektorji

starokatoličanstev godi? Firma Bleiweis-Costa-Jaran ga v imenu sv. katoliške vere našim kmetskim volilcem sili in vse duhovnike na Notranjskem zaklinja in roti, da naj se dadó za volilne može izbrati, ako je le mogoče, da bi potem v imenu „sv. vere“ Hohenwartu na volišči glas dali! Ali nij to največje hinavstvo in farizejstvo, kar ga je še svet do zdaj doživel? To je res klerikalni humbug v najlepšem cvetju, Amerikanec Barnum, Revalessière du Barry in Revalenta arabica so prosto abecedarstvo proti tej verski Hohenwarthijadi. Tako postopanje je značaj Coste popolnem primerno, to je le debela jagoda iz dolgega paternoštra njegovih političnih dejanj, ali čudim se, kako velikopobožni a sicer pošteni Luka Jaran v tako društvo zaide?

Vprašam nadalje, kedaj je grof Hohenwart narodni slovenski program podpisal? kdaj je obljubil, da bo delal za zedinjeno Slovenijo in za vpeljavo našega jezika v šole in v uradnije? Ko je bil pod Bachom načelnik reške županije, pokazal se je kot hudega in strastnega sovražnika vsega, kar je le po Slovanščini dišalo. Kdor se hoče sam o tem podučiti, naj se opita pri izkušenih reških hrvatskih rodoljubih.

Ko je bil v Trijentu načelnik, izkazal se je najhujšega neprijatelja italijanske narodnosti, in kakor koroški deželni predsednik je bil tako nečuvno drzovit, da se je kar naravnost nalogu ministerstva Beust-Hye ustavil, katero mu je po svojih naredbah ukazalo, slovenski jezik v uradnije uvesti. „Novice“ pa to stvar pri svojem obče znanem „resnicoljubju“ tako pripovedujejo, kakor da bi se bil „slavjanofil“ Hohenwart germanskim navalom ministerstva na Koroškem ustavljal! Se ve, „Novice“ pozneje

prav pobožno govore o spokorjenem grešniku Hohenwartu, ki je zdaj ves drug mož postal, namreč iz slovanofaga najbolj ognjeni slovenski federalist. Kakšno novorojeno dete bi take bajke verjelo, ne pa človek, zveden v zadevah naše birokracije. Znano je, da sta baron Kellersperg in grof Hohenwart na glasu kakor dva najbolj inteligentna, jako energična in ob enem proti dvoru ubogljiva in prikimavajoča birokrata brez vsega političnega prepričanja in brez vsega narodnega značaja. Kakor takov je grof Hohenwart kakor c. k. namestnik v Lincu odločno za nemške liberalce delal, kakor je pozneje hotel po nalogu dvora spravo s Pemci (ne s Čebi) in s Poljaki napraviti, nikdar pa ne s Slovenci, ker ravno za to iz višjih krogov nobenega naloga imel nij. Ako bi bil Hohenwart nalog dobil, vse Slovanstvo v Avstriji zatreti, bil bi se tega posla z enako energijo lotil, samo s tem razločkom, da bi mu bili Nemci ploskali, kakor so mu vsi ustavoverni listi hozijana prepevali, ko se je na Koroškem vpeljanju slovenščine in v Lincu klerikalizmu uprl.

Spet hočejo prvaki taisto komedijo s slovenskim narodom igrati, kakor so 1867. leta z volitvijo kasnejega izdajice dr. Kluna. Ves inteligentni rodoljubni svet na celem Slovenskem in celo Hrvatskem je ustno in pisмено prvake svaril, da naj za božjo voljo dr. Kluna ne volijo, pa vse opomene so bile bob ob steno. Costa-Bleiweis sta hotela dr. Kluna imeti in ljubljanski meščanje in kupčijska zbornica je bila ta čreda, ki je jima na limance sela. Taisti manever poskušata zdaj z Notranjci, ker sta že zdavnaj, predno je bilo kaj govora o pripravi za volitve, grofu Hohenwartu kandidaturo na Notranjskem ponudila, češ, da mu poka-

## Listek.

### Nedeljska pisma.

XIII.

Pomlad razsipa svoj cvet po zemlji, ptički pojo in znašajo gnezda; poletje se svojim gorkim solncem daje zoriti pomladnemu cvetu, ki ga okrepčuje vsako jutro hladna rosa; jesen prinaša in godi svoj sad, ptički jemlje slovo, — in zima razgrinja svoj beli prt čez ves minoli kras, čez vse mrtvo življenje; ljudje pak se jokajo in smejejo, ljubijo in objemkajo, sovražijo in tepó, v obilosti živijo in lakoto trpé, in plačujejo za svete maše, — za navadne en ranjš, za rimske pa dva.

„Naš fant mora gospod biti!“ je djalo oče Dobrovoljec, in poslal svojega Janeza v mesto.

Dvanajst let je v mestu študiral Dobro-

voljčev Janez in potem so grmeli lepega poletnega dne možnarji pri farni cerkvi, zvonovi so peli, zastave vihrale, — in stari oče Dobrovoljec se je veselja jokalo.

Janez je bil gospod.

Minolo je zopet dvanajst let, zopet so grmeli možnarji, zvonovi zvonili in zastave po mlajih vihrale, — Janez je prišel kot fajmošter na domačo faro. Stari oče Dobrovoljec se je zopet veselja jokalo.

Leto je minilo — in jesenskega jutra je stal mežnar pred starim Dobrovoljcem ter tako besedoval: „Čujte oče! Kuharica so djali, da ne smete na farovškem travniku svoje živine pasti.“

„Pa saj so gospod dovolili,“ omeni osupnjeni oče.

„To je vse prazno; kuharica so prepovedali!“

Oče Dobrovoljec je šel po živino, pa jokalo se nij več od veselja.

Oh, gospica moja! Ali mi zamerite, da Vam uže tako dolgo nisem ponovil, kako pogrešam milobo Vaše pričujočnosti, kako se mi v srci vedno bolj razvija rudeči cvet ljubezni do Vas, blaga gospica, in s kako britko melanholijo me navdaja ta lepa jesen, ki obdaruje pridnega sejaleca z obilim sadom, mej tem, ko govori meni vsak trenotek, da bode cvet za me — brez sadu.

In zmir in povsod se mi v spominu milo oglašča odmev pesni Uhland-ove, ki ste jo peli Vi, ko sva sedela na bregu Save — de-roče naše Save —, zvečer ko je vzhajal mesec, in srebril valove; mej glasnim šumom se je tedaj čul Vaš glas:

Eine Blüth', eine Blüth' mir brich  
Von dem Baum im Garten;  
Keine Frucht, keine Frucht für mich  
Darf ich erwarten.

Ana-Baptista.



žeta, kako sta vsegamogočna na Kranjskem, in kako se njuni komandi vse uklanja! Kakor sta Bleiweis-Costa 1867. leta dr. Klu-novo kandidaturo s tem zagovarjala, kako bo to za Slovence važno, da bodo imeli na Du-naji permanentnega, tam stanujočega zago-vornika, pripovedujeta zdaj v „Novicah“, kako bo to za nas uboge slovenske sirote imenitno, da nas bo bivši minister in ob- enem ekselencija zagovarjal!

Da so prvaki smeli ljudje, je v obče znana stvar, da bodo pa tako drzoviti, da bodo ravno najbolj narodnim Notranjem Hohenwartha silili, presega pa vse pojmove o dostojnosti, ker na Notranjskem stoji Ho-henwarthova graščina Ravne, ki je straho-vito svoje nekdanje podložne tlačila. V regi-straturah se nahajajo akti na cente, ki pri-povedujejo o neprestanih vojaških ukvarti-ranjih za eksekucijo davkov in družih dol-žnosti. Podložnikom Raven se je že ob času francoske vlade 5. del vseh podavščin (Gie-bigkeiten) postavno odpisal. Po odhodu Fran-cozov so pa Hohenwarthi vse podavščine brez odbitka petine do 1848. leta neprene-homa pobirali. Da se odrešivna glavnica (Grundablösungskapital) poizve in ustanovi, so pri vseh graščinah vzele vladne komisije celo pristojbino, kakor so jo podložniki do 1848. leta odraštovali, potem so pod franco-sko vlado odpalo petino dodali in od vse te cele pristojbine, kakor je bila pred fran-cosko vlado, se je potem tretjina odbila. Po tej odbiti tretjini od cele pristojbine ste ostali 2 tretjini reprezentirali odrešivno glav-nico. Pri Ravnah se pa pod francosko vlado odpala petina nij mogla pristojbini prišteti, ker so ubogi podložniki od 1815. do 1848. leta nepostavno vsako leto vso pristojbino brez odbitka petine Hohenwarthom odrašto-vali. Vladna komisija je to pri ustanovitvi odrešivnega kapitala v poštev vzela in je brez dodatka petine, kakor je bilo to pri družih graščinah „pure et simple“ tretjino odračunala.

Ker nij sedanji prvaški kandidat grof Karel Hohenwarth te nepostavne petine od svojih podložnikov po komisiji dobil, se je razsrdil in rekuriral vsled tega na II. in III. inštancijo, kjer je pri obeh, kar se ob sebi razumeva, propal. In tacega fevdalca Vam nekdanjim podložnikom Raven prvaki za poslanca silijo!

Zgodovina je za to, da se posamezni ljudje in narodi iz nje kaj nauče, ne pa, da po zgodovinskih skušnjah bolj misleči po-stajajo. —

Torej, dragi Notranjci, ne dajte se po sebičnih prvaki in njihovih mamelukih pre-govoriti, bodite premišljeni, ne delajte Slo-vencem nečasti in ne volite najbolj zagrize-nega fevdalca, aristokrata in birokrata, na Dunaji rojenega grofa Karola Hohenwartha za svojega poslanca!

Mane-Thekel-Phares.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 6. septembra.

Denašnja „Wiener Zeitung“, če smemo verjeti oficijoznemu „N. W. B.“, prinaša ce-sarski patent, s katerim se **državni zbor** razpušča in nove volitve razpišejo. Minister Lasser se pridno posvetuje z deželnimi namestniki, ki so v ta namen na Dunaj po-klicani. Baron Koller je prišel iz Badena,

kjer se je zdravil v toplicah in okrepčal za predstoječi volilni boj, namestnik Weber iz Brna in grof Thun iz Solnograda.

**Češki** listi zopet začenejo pisati proti vstopu v državni zbor. „Narodni listy“ pravi-jo: Mi narod pet milijonov se vendar bo-demo z božjo pomočjo ubranili na svoji rodni zemlji, — a nikdo, niti prijatelj niti nepri-jatelj nas ne more preveriti, da bi naslanja-joči se na svoje dobro pravo slabeje imeli na češkem zboru, nego na Dunaji, brez svo-jega prava obklopleni prosilaj a zasipani po-smehom najhujših naših neprijateljev. —

### Vnanje države.

Za **francoskega** poslanika na Du-naj pride markis Harcourt, ki bode odpoto-val 15. septembra.

Frohsdorfskega puščavnika je šel, brž-kone na povelje papeževu, obiskat škof Mär-tin iz Paderborna. Pravijo, da imajo nemški cerkveni knezi tega moža za zelo zabitega, skoro za tako zabitega, kakor je Henrik V. Sicer se govori, da bodo uporni nemški škofje dobili v Franciji vedno pripravljeno zavetje, kakor i v Rimu, kjer je administra-cija papeževih palač najela že štiri stano-vanja v ta namen.

Potovanje Viktora Emanuela na Dunaj je naredilo na francoski finančni svet živa-hen utis. Bankirji, ki so znani kot notorični udeležniki fuzije, trdijo denes, da je restavracija kraljestva nemogoča. — Več udov des-nega centra je predložilo vladi poročila iz okrajev, ki konstatirajo, da se tamošnjemu ljudstvu monarhija mrzi.

**Španski** častniki bataljona Tarifa, ki so se odposlali v Bergo na pomoč, so se branili marširati naprej in so se zaradi tega postavili pred vojno sodbo.

Madridski generalni kapitan Hidalgo je odpuščen iz službe; general Laguvero mu bode namestnik.

O potovanju **italijanskega** kralja piše Times: Potovanju se pripisuje politična važnost, in je dokaz srčnega prijateljstva med italijansko vlado in med Prusko in Av-strijo. Ta menjava kneževske udvorljivosti ne pomeni slabohotja proti drugim močem in se ne more imeti za žugajočo demonstracijo. Italija se bo trdno držala svoje neutralne politike, ki je najgotovnejši porok evropskega miru. Materijelni interesi Italije se ne bodo nikdar trčili z onimi njenih sosedov, in ako bi se znalo iz držanja klerikalne stranke iz-cimiti kako zamotanje, bodo italijanski inte-resi enaki onim obeh nemških močij, katerih ljudstvo pripravlja italijanskemu kralju pri-jazen sprejem.

**Nemško** ministerstvo se je v navzoč-nosti državnega kancelarja in ministerskega predsednika sporazumelo o več važnih vprašanjih. Volitve za v deželni zbor se bodo vršile bržkone koncem oktobra.

Govori se, da je Arnim zato poklican iz Pariza, ker se je z Bizmarkom nekaj sprl. Angleški poslanec pri **turškej** vladi se je pritožil zoper preganjanje lista „Levant Herald“, da je vlada dovolila, da sme list zopet izhajati.

## Dopisi.

**Iz Ptuja** 4. sept. [Izv. dop.] Naša liberalno-narodna stranka zagovarja novo šolsko postavo proti klerikalcem, in sicer iz te prepričanosti, da veda in njen uk prosta biti morata, ker okove ničemur tako ne ško-dijo, kakor človeški misli. Narodna stranka tedaj nije voljna, klerikalni žrtvovati šolskih postav, ker so več vredne, kakor tisti, ka-teri to žrtvo žele. Ali kde še sploh osta-nejo gospodje učitelji? Tudi sedaj za-stonj čakamo, da bi za slovenski narod delali, da bi na tisto stran stopili, katera jim ohraniti hoče, kar jim je svetejšega. Kleri-kalci naši po vseh krajih zborujejo, narodno stranko, šolo, šolsko postavo nesmiljeno na-

padajo, ali učitelji ne vidijo, da jim nevar-nost preti, ne vidijo, da klerikalna stranka tisto drevo podsekava, katero so oni „Mai-baum der Menschheit“ imenovali; učitelji ne znajo presoditi, kaj njim prihodnost pod vlado tako zvane „pravne“ stranke prinesla bode, učitelji ne vidijo, da se reakcija bliža, katera nikomur tako ne škodi, kakor ravno šoli in napredku človečanstva. Tu bi bila učiteljev dolžnost, klerikalcem na deželi protitežje napraviti, in rogoviljenje te stranke proti vsemu, kar je narodnega in svobo-domiselnega, paralizirati. To nij teško, ker vpljiv učitelja na deželi nij že dosti manjši kakor oni duhovnikov. Zdromite se tedaj, učitelji, in porabite počitnice za na-rod, kateremu po svoji krvi pripadate, ali ne mudite, ker volitve se bližajo.

**Iz Kostanjevice** na Dolenjskem 3. sept. [Izv. dop.] Moj zadnji dopis od tu-je pri nas nekatere gospode zelo v nos zbo-del, veliki večini pa je bil iz srca govorjen. Tista dva, katera spokoriti je imel namen, se nijsta spokorila, temuč iščeta maščevanja-polna — dopisnika, da bi svojo jézico ohladila nad njim. Pala sta na učitelja, češ, ta je moral pisati, da si je tako nedolžen na onem dopisu kakor Kepic. — O kaj čemo neki storiti, da bi se znebili mi kostanjevski far-mani, da bi se znebili svojega kaplana, ki nam le nemire dela. Vsmilite se vsaj vi višji njegovi gospodje čez nas Kostanjevčane in dajte ga kam na boljšo faro, samo proč od nas.

**Iz Kamnika** 4. sept. [Izv. dop.] Naše občinsko zastopstvo pod znanim župa-nom Keclom jelo je vrlo seje držati, kajti vsake 24 dni je katera sklicana, tedaj do se-daj več, nego prej celi čas njegovega žu-panstva. Razvidi se tedaj, da je dobro včas malo podrezati ter tako očitno na dan sprav-ljati njihovo zaostalost. — Odbor spravil, bolje rečeno oživil je na novo, že pred dve-mi leti potrjeni pasji davek in dobilo se je že pri tem pri 100 gld. Tudi en nam ne-ukretni klanec, imajo večkrat pri sejah v mi-slih, a vidi se, da le nij pravih močij, ki bi se tega dela lotiti s srčnostjo, ter tako olaj-šali voznikom vožnjo, nam mestjanom pa ne-rodno hodenje in mesto bilo bi za dosti olep-šano in pripravneje. V pisarni naši je Kam-nik še vedno nemškutarski, kar bi bilo lepo ako bi prvi svetovalec, ki je odličen narod-njak, stavil predlog, zakaj se ne ureduje slo-venski? Istina je da bi imel ovirnike, a dobro bi bilo, da bi se spoznali.

Kakor povsod, tako tudi pri nas ne manjka „pravnarjev“, ki so jeli že agitirati za klečeplaza Costo, kar jim bo pa spodle-telo, ker imamo tudi večino za g. Zarnika. In čujte kaj delajo še ti pravničarji? „Slov. Narod“ še bolj pa „Tednik“ hočejo izrivati. Pa jim ne pojde.

**Iz Zagreba** 5. septembra [Izviren dop.] (Hrvatsko-magjarska nagodba in Slovenci v hrvatskem saboru.) Dve sednici že traja parlamentarni boj v na-šem saboru, besedni boj med stranko dr. Mikančeve, ki zameta vsako nagodbo med Magjari in med novimi unijonisti. Zaporedom so vstali že skoro vsi Mikančijanci nagodbo pobijaje in središnja stranka je poslala svoje najboljše govornike v borbo, da bi ovrgli raz-loge, ki se proti njej navajajo. O končnem vspehu to se ve da nij dvombe. Mikanči-janci bodo ostali v manjšini, — ali moralni vspeh bodo valjda imeli za se.



Tudi mi Slovenci se imenujemo v tej debati pogosto. Dr. Mikanec je namreč v svojem govoru spomnil na znani jugoslovanski shod 1. decembra 1870, spomnil i to, da je edini spas Hrvatov jugoslovanska ideja, da pa s potrditvijo le-te nagodbe Hrvati zapuščajo Slovence in Srbe. To trditev sta dva govornika namreč g. Ivan Vončina in dr. Derenčin pobijala. Za denes je menda bolje, da v slovenskem listu o tej reči nobene sodbe ne izrečemo. Kakor brž dobim stenografske zapisnike dotičnih govorov v roke, pošljem Vam in vašim bralcem izpisek dotičnih pasusov, da morete svoje mnenje izreči.

## Domače stvari.

— (Štajersko vrtnarsko društvo.) Pri razstavi sadja, katera se začne 1. oktobra na Dunaji, bode štajersko vrtnarsko društvo napravilo skupno razstavo vseh na Štajerskem rastočih sadnih plemen: jabelk, grušek, breskev, maril, orehov, nešpelj, lešnikov, kostanjev in grozdev. Vrtarsko društvo vabi sadjereje, naj se oglase do 14. septembra in pošljejo sadje do 28. septembra.

— (Ljubljanski „Sokol“) napravi dne 14. eventuvelno — da je ta dan neugodno vreme, dne 21. t. m. izlet čez Vir in Dob v Mengeš. Skupni zajutrek bode na Viru pri Vodopivu, obed in popoldne veselica s petjem, godbo in plesom v Mengešu, od koder se „Sokol“ zvečer odpelje v Ljubljano. Več o tem izletu se naznani v programu.

— (Telegrafična postaja v Trebnjem) na Dolenjskem se je 5. septembra odprla.

— (Cesar) se je v četrtek zvečer ob 9. uri v Ptuj pripeljal, kjer ga je prebivalstvo navdušeno sprejelo. Mesto je bilo lepo okinčano in razsvetljeno. Cesar ostane 4 dni v ptujskem taboru pri vojaških vajah.

— (Iz Frankolovega) se nam piše: Zastran neugodnega vremena se priprave na lindeškem gradu niso mogle dovršiti, zavolj tega bode naznanjena slovesnost mesto 7. t. m. v prih. nedeljo 14. t. m. Uljudno so vabljeni še enkrat k 25 letnici odprave tlake in desetine vsi rodoljubi.

— (Kolera) se nam bliža. Prikazala se je v Šent Janžu na Dolenjskem in v Zagorji. Na Ogrskem hudo razsaja. Vsled tega je štajerski namestnik baron Kübeck razglasil oklic, v katerem podučuje ljudstvo, kako se varovati pred to boleznijo. V tem oklicu se priporoča stroga snažnost, odpravljanje vseh gujilobnih stvari, desinfekcija, čisti zrak, tedaj večkratno odpiranje oken in vrat, da se zrak v stanovanjih po prepihu čisti. Vsak naj bode zmeren v jedi in pijači in se varuje pred tacimi jedili, katera lahko napravijo drisko, kakor kumare, salata, redkva, pred vsem nezrelo sadje, dalje mastno meso, klobase, trda jajca, sir, gobe, novo pečen kruh, mošt, novo vino, melone in fige. Prehlajenje je zelo škodljivo. Kdor dobiva drisko, naj je ne zanemarija; naj uživa samo juhe, kamilovega ali melisnega čaja in se drži na toplem. Tako zvane kolera-esence ali tinkture so samo sleparija lahko vernega ljudstva in bolj škodijo, nego hasnejo.

— (Strela) je udarila v Gorici zjutraj v stanovanje prof. E. na novi cesti, švignila

je nad profesorjem in njegovo soprogo in le neki železni kljukici v zidu se imata zahvaliti, da nista bila zadeta, ker je železna kljukica blizu postelje strelo na-se vlekla in je strela na tistem mestu zid predrila in zopet švignila na ulico in v tla. Lehko si vsakdo misli položaj naših zakonskih.

— (Umrlo jih je v Ljubljani) meseca avgusta t. l. skupaj 125 oseb, 66 moškega, 59 ženskega spola.

## Razne vesti.

\* (Žrtev ljudske neumnosti.) V Selesu na Ogrskem je zbolel nek kmet za koleru; gre tedaj k štacunarju, ki je bil jud, in spi je masele žganja, misleč, da se bo ozdravil. A bolelo ga je še bolj in čez 6 ur je umrl. Vaščani so tedaj mislili, da mu je jud dal strupa, in so ubili zato ubogegega juda. Tamošnji župnik in nek posestnik sta hotela ljudi pomiriti, a ubežala sta komaj razsredenemu ljudstvu, ki je potlej ubilo še judovo ženo in otroke. Prišlo je petdeset vojakov, da bi spravili kmete k redu, a nij jih bilo zadosti, priti jih je moralo še petdeset.

\* (Strašna nesreča.) V Milhauznu v Alzasiji je bil konec avgusta sejm. Nek mlad kupec zapazi, da so se mu v vozu katerega je imel med sejmom tudi za stanovanje stenice zaredile. Za to pomaže vse stene s petrolejem. Čez nekaj časa si zažge cigaro, a pri tej priložnosti se vnamejo stene in tudi mladi kupec. Ko skoči ves goreč iz voza, začne ga oblivati, pa vse nij nič izdalo. Še le ko nek mož zlije cel škaf vode na nj ogenj ugasne. Opečeni nesrečnej je bil strašan. Brade in las se nij nič videlo, obleka in koža je mahala od života. Čez kakih 6 ur je revež umrl.

\* (Najstarejši mož) je brez dvoma nek zamorec v Ameriki, z imenom Fortune Snow, ki je star 124 let. Kar živi, nij bil še holan, in nij še nikdar rabil zdravil. Tudi ga zobje niso nikdar boleli, in ga tudi zdaj ne bolé, ker nema nobenega. Velik je 5 čevljev in pol in tehta skoraj 115 funtov in je zelo črn. Tudi zelo pobožen je in veruje trdno na „dobrega boga“, ki ga je rešil v „stari vojski“ kot upornika. On je oče 13 otrok, katerih najstarejši bi štel uže čez 100 let, ko bi še živel. Najmlajši, pri katerem živi, je star 53 let. Tega starega moža hodi veliko sto ljudi gledat, s katerimi se prav rad razgovarja.

### Častito uredništvo „Slovenskega Naroda“!

V sporočilu o volilnem shodu na Blanci pri Sevnici 17. avgusta t. l. Vašega dnevnika št. 189 na prvi strani ni vse resnično. Z ozirom na §. 19. tisk. postave prosim, da se sledeče popravi v dnevnik „Slovenski Narod“ sprejme.

1. Ni resnično, da sem 17. avgusta na Graški gori žegnanje obhajal; zakaj imel sem opravilo ob 10tih pri sv. Roku, dve uri daleč od Graške gore.

2. Ni resnično, da sem jaz prignal ljudi na Blanco. Bili so povabljeni od g. tajnika Sitarja, ki je naročal ljudem, da se naj v velikem številu snidejo.

3. Ni resnično, da so ljudje prišli pijani z namenom zborovanje motiti. Prišli so poslušat in se posvetovat.

4. Obrekovanje moje osebe je, če „Slovenski Narod“ piše: Plačal je v ta namen — namreč, da bi zborovanje motili — tej drhali vina in piva, in najhujšim kričačem celo denarja daval (po 50 soldov). Javno izrečem, da plačam vsakemu, ki mi dokaže, da sem le enemu izmed nazočih le edno kapljico vina alj piva plačal, alj le eden sold dal, — sto forintov.

V Sevnici 21. avgusta 1873.

Jožef Tombak, kaplan.

### Slavno uredništvo!

Časopis „Slovenski Narod“ prinese v št. 194 od 24. avg. izvorni dopis iz Škofje Loke, v kateremu je mojo djane kot predsednik tukajšnjega odbora kritizirano; zatoraj prosim, da tudi blagovolno vzamete v Vaš častiljivi časopis sledeči moj odgovor:

Obira me namreč dopisovavec kot predsednika zaradi vstavljene kopališča.

Pervi trdi dopisovavec: „da sim denar trosil, in se geriral kot da bil jaz sam vse, odbor nič.“

Denar, kar ga šlo skuz moje roke, sim vselej in brez vsega zaderška društvenimu dinarničarju (kasirju) gospodu Krennerju izročil in oddal. V tacih vkolščinah tedaj ni bilo mogoče, da bi bil jaz denar trosil.

Ravno tako malo sim rigiral kot da bil jaz sam vse, odbor nič.

Zakaj skuz zastoplenje je prevzel od bornik gospod Avgust Deisinger naše delovce plačovati in račun dati, da se mu denar iz društvene denarnice, ktera je bila kakor omenenu gospod Krennerju izročena, poverne. (Ker je gosp. Deisinger mi njihovi račun položil, sim izpisal zbor odbornikov, in vsih pet tukaj stanajočih odbornikov z naznanjanam kraja, dne in ure zбора pismeno povabil: da bi gospodov Deisingerjev račun pregledali in adjustirali, in tudi v družih ozirah posvetovali in sklepovali. Al ni prišel k zboru nihče, razun gospoda Augusta Deisingerja.

Z ozirom, da slednič imenovani ni lahko zaderžani bil, za njihovi za društvo izdani denar na dalej čakati, sim nihov račun do 11 goldinarje in nekaj krajcarjev adjustiral, in sim njemu dal odlok, da bode tudi te 11 fl. ob svojim času plačane dobil, ako bode pri generalnimo zboru račun v cel dokozani glavniči za vpravičen spoznani.

Samo od sebe se bi imelo zastopiti, da jaz nisim pločoval, temuč na kasirja gospoda Krennerja zavolj izplačovanja zavižal. (Anweisung an den Cassier zur Auszahlung.)

S temo je očitno dokazano, da nisim denar, kateri ni bil v mojih, ampak v kasirjovih rokah, trositi zamogel, in na dale, da ni sim rigiral kot da bi bil sam vse, in odbor nič; da je toraj omenjeni dopis v temu oziru nesramožljiva laž in obrekovanje.

Z ozirom na dalej govor dopisa se pojasni z sledečim okolščinam, katerih polna resnica, ravno tako, kakor zgornih sim pripravljen dokazati in zvižati vsacemu, ktermo je na temu lezeče:

V generalnimo zboru 12. Jännerja 1873 so lastniki zemljišča v Vencarjah zaradi stavljenje kopoli med drugim enoglasno storili sledeči sklep:

„6. Wer nach erfolgter Erinnerung „bis Ende Juli 1873 die volle Einzahlung von 100 fl. nicht geleistet haben“, wird, dessen Einzahlungen sind als „verfallen, und er als Miteigenthümer als ausgepfloffen zu betrachten.“

Akoravno pričijoči sklep društvene vde veže; vender žalibog jih je bilo mnogotero, ki se niso zato mikali.

Mesca Julija sim tedaj besedno vpominal več lastnikov, kateri niso vse pločali, da naj dolžnost dopolnejo; tudi sim gospoda kasirja Krenarja večkrat vprosil, da naj pismeno tirja renitente; in ker ni hotel tirjati, sim od njega izkaz zastantov vsel.

Dne 25. julija pa dobim pismeno terjane odbornikov, da naj generalni zbor nar dalej da 1. Augusta skupaj pokličem brez da bi bili vzroke, iz katerih to izvira, izjasnili. Sim jim dal odgovor tudi pismeno ravno taisti dan 25. Julija: „Da vmenjeno terjatev absolutično ni mogoče vže iz tega vzroka dopolniti, ker dva uda stanujeta v Ljubljani, dva v Kranju, eden v Žave, in eden v Celoven; temuč ni mogoče vse vde v tem prekratkim času k generalnimo zboru povabiti; čez to mi niso vzroki znani, iz katerih bi se mogel generalni zbor tako hitro skupaj klicati; toraj povabim odbornike „da naj mi iste vzroke pismeno naznanijo, da jih zamorem na dnevni red za generalni



zbor postaviti; kakor hitro se to zgodi, ne bodem mudil njih želje dopolniti in generalni zbor tako hitro, kakor bode mogoče vpelati.“

Na to sim prejel 4. Avgusta naznanje, da so odborniki sami generalni zbor na 8. Avgusta načini, k kateremu sim ob enim povabljen.

Tudi ta povabljenje ni izjasnil vzroke in program, v kateremu da se bode posvetovalo in sklepovalo.

Zupet 8. avgusta dobim pismeno vprašanje, al pridem k zboru, ali ne? in tirjanje, da naj prinesem al nej pošlem „statute“. Na to grem k zboru in položim pismeno opominjanje na taiste vde, kateri vse niso 100 fl. plačali, položim pismo na mizo in izrečem: „da le konstatiram, da sim umenjeno pismo oddal, da se nobeden ne bode mogel na dalej izgovarjati, da ni bil plačila vpominam; da na dale taisti, kateri niso plačali, tudi niso več vdi po imenovanjenim sklepom, in da temoči tudi nimajo pravico zaradi društva sklepovati; da iz teh vzrokov protestiram proti pravice donasniga zbora.“ — Previdel sim, kam pes taca moli. —

Na to odgrem. Med zbranim teh gospodov jih je bilo 8 taistih, ki niso še plačali, vsih ki so bili pričujoči pa jih je bilo 10 al 11 na število; in vendar so sklep storili: „da je bil izvoljen drugi odbor, in da zavolj neplačila dozda ne sme nobeden izključeni biti iz društva!“ — In tukaj je mačka zakopana. Te gospodi, kakor so do sedaj dokazali, bi radi lastniki in udi brez plačila bili, in zatoraj so tudi gospoda Ottona Detela, kader je tudi namesto polnih sto goldinarjev, vse le dvajset goldinarjev! plačal, za predsednika zvolili. Drugo veliko oprasanje pa je, ali bode to napčno napredovanje veljavno ali ne? Na vsako mjenje mi rabimo denar, — ne da bi ga, kakor nam naprotniki hočejo oktroirati, trosili; ampak da kupljeno zemljišče zamoremo plačati in še druge dolžnosti opraviti; ker se bi neradi k tisti kateriji šteli, katera ima navado vse pokupiti, in nič plačati. Ista katerija im čez use to še slabo navado, da laiši izhajajo, malovredne postopače, katerim odgovor je že samo na sebi nekaj sramožljiviga, za svoje namestnike v prvi red zastavlati. V tacih okoljčinah ni mogoče se castitljivo društvovati. —

S tem mislim je zadosti dokazano, da sim po moji dolžnosti le društveni interese zahteval, da je tedaj tudi očitna laž vse kar je mi čvekar družiga izvečel.

Ali je pa kaj več kot arogantno pisariti take debele laži in obrekovanja, kakor omenjeni dopis iz Škofje Loke 22. avgusta, bode sodništvo razločilo; ter nimam zmeraj časa, se z postopačem bojevati.

V Škofji Loki 25. avgusta 1873.

Janez Triller.

### Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

## Revalesscière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalesscière du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v dušnjaku, v mehurji, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem, 3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalesscière, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor

v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigmo.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo otekline na celim životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vraniceno v najhujši stopinji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalesscière. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celoveci P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

### Opomenica.

**Eksekutivne dražbe 9. septembra:** Jenkovo, 595 gl., v Kranji. — Novakovo, 650 gl., v Zatičini. — Judežovo, 280 gl., v Litiji. — 10. septembra: Jamnikovo, 2123 gl., v Kranji. — Hanfovo, 10.238 gl., v Zatičini. — Mandolčovo, 2268 gl., v Radoljci. — 11. septembra: Weissovo, 1000 gl., v Črnomlju. — 12. septembra: Dovganovo, 1720 gl., v Postojni.

### Umrli v Ljubljani

od 2. do 4. septembra.

G. Jan. Vilharju, posestniku, otrok ženskega spola, vsled teškega poroda. — Jozefa Grahek, otrok telegr. pota, 8 l. in Berta Kordin, trgovsk otrok, 1 1/2 l., na griži. — Jos. Babnik, ubožec, 75 l., na mrtu. — Jak. Fürst, kaznenec, 33 l., na tuberk. — Jan. Princ, zidar, 61 l., na vodenici. — Karolina Pavlin, frizerski otrok, 10 mes. in Karl Mozer, otrok suknjarskega pomočnika, 8 1/2 l., na griži. — Franc Kovačič, komisijonarski sin, 6 l., na sušici. — Natalis Peroneta, hlapec, 51 l., na pljuč. tuberk. — Karl Hiršel, sin železniškega delavca, 14 l., na griži.

**Zavoljo praznika v ponedeljk izide prihodnji list še le v sredo.**

### Tuji.

6. septembra.

**Evropa:** Šuklje iz Gorenjskega. — Kanel iz Gradca. — Hintz iz Düsseldorfa. — Bartel z go- spo iz Carigrada.

**Pri Elefantu:** Vsientini iz Kostanjevice. — Huber iz Trsta. — Bleter iz Trsta — Vogel iz Dunaja. — Bar. Gamera iz Gorice. — Pelme iz Trsta. — Hetschei iz Dunaja. — Matilde pl. Sandrini iz Trsta. — Roz. Bruner iz Novega mesta. — Gidini iz Trsta. — Kapus iz Kamne gorice. — Lederer iz Brežic. — Schotten, Bauer iz Matersdorfa.

**Pri Maličeti:** Ukrer s hčerjo iz Trsta. — Gospa Meneiger iz Gradca. — Ehrenreich iz Ponoviča. — Majer iz Dunaja.

**Pri Zamoreli:** Tomaš iz Velkih Lašč. — Fürhofer iz Rožnika. — Gospa Maurer iz Trsta. — Cili iz Dunaja. — Kermošek iz Lorča. — Boleter iz Švice. — Keinxdorf, Volscht iz Lipskega. — Böhm iz Mügelu. — Helft iz Hamburga. — Podkrižnik iz Pragerhofs.

### Tržne cene

v Ljubljani 6. septembra t. l.

Pšenica 7 gl. 30 kr.; — reč 4 gl. 90 kr.; — ječmen 3 gl. 60 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 60 kr.; — pros 3 gl. 50 kr.; — koruza 4 gl. 30 kr.; — krompir 2 gl. 40 kr.; — fižol 5 gl. 20 kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 34 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 34 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 85 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 7 gl. 20 kr.; — mehka 5 gl. 20 kr.

### Dunajska borza 6. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

|                              |     |     |    |     |
|------------------------------|-----|-----|----|-----|
| Enotni drž. dolg v bankovcih | 69  | gl. | 50 | kr. |
| Enotni drž. dolg v srebru    | 73  | "   | 15 | "   |
| 1860 drž. posojilo           | 99  | "   | 75 | "   |
| Akcijske narodne banke       | 969 | "   | —  | "   |
| Kreditne akcije              | 241 | "   | —  | "   |
| London                       | 111 | "   | 65 | "   |
| Napol.                       | 8   | "   | 93 | "   |
| C. k. cekini                 | —   | "   | —  | "   |
| Srebro                       | 106 | "   | 10 | "   |

### Veliko množino

## iz železa vlitih cevij

po 1 1/2", 2", 2 1/2", 3" in 4" premera, za vodo- in plinovode, najboljši angleški izdelek, imamo v Trstu v zalogi in je prodajamo po niskih cenah.

Polaganje cevij prevzememo povsodi, kakor uravnavo celih vodovodov na deželi. (236—1)

Tovornica za vodo- in plinovodne naprave

Mattison & Brandt, v Gradci.

### Oskrbništvo v konkurz ranjcega gosp.

## Antona Schrey-a v Ljubljani

spadajočega premoženja s tem naznanja, da se bodo posestva in sicer:

1. Posestvo v zemljiških bukvah Komenda Ljubljana pod Urb. št. 89/a in 89/b vknjiženo, na Glincah, namreč — umetno stavljeni mlin, najnovejše konstrukcije na pet koles s francoskimi mlinskimi kamni, z obilno vodno močjo, v prijazni okolici malo od mesta Ljubljane, z obširnimi poslopjem za stanovanje, gospodarstvo in obrtnijo, zraven ležečim vrtom za sadje in zelenjavo, bajerjom (ribnik) in drugim pri mlinu skupaj ležečim zemljiščem, 10 oralov, 1415 □ sežnjev katastralne mere, v skupni sodnijski ceni 30.872 gold. 20 kr.

2. Posestvo, poleg mlina v zemljiških knjigah ljubljanskega magistrata pod Map. št. 15, 16 in 17 vpisano, s katastralno mero 11 oralov, 405 □ sežnjev v najboljšem stanu, s sodnijsko ceno 4010 gold. 60 kr. očitno po eksekutivnem potu pri zadnji dražbi

15. septembra t. l.

na Glincah tudi pod cenilnem kupom iz konkurza prodajala; h kateri prodaji se kupei uljudno vabijo s pristavkom, da se natančneje pogodbe pri deželni sodnji, ali pri postavljenem oskrbniku omenjenega posestva dr. Franc Mundu v Ljubljani izvedo.

Ljubljana, 26. junija 1873.

(172—5)

Oskrbništvo.